

Назаренко Наталія Степанівна,
доцент кафедри іноземних мов
Національної академії Державної
прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького,
кандидат педагогічних наук, доцент

ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК НАПИСАННЯ НАУКОВОГО ПРОБЛЕМНО-ТЕМАТИЧНОГО ПОВІДОМЛЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ В МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ-ПРИКОРДОННИКІВ

Сучасний розвиток суспільства, співпраця України з країнами-членами НАТО визначають нові тенденції щодо подальшого розвитку та вдосконалення системи підготовки майбутніх офіцерів-прикордонників. Навчання іноземної мови за професійним спрямуванням є необхідною складовою сучасної підготовки майбутніх офіцерів-прикордонників.

Згідно зі стандартом мовної підготовки STANAG 6001 – Standardized Agreement військовослужбовці в країнах-членах НАТО можуть мати наступні рівні володіння англійською мовою: перший – мінімальний рівень, що дозволяє військовим у складі багатонаціональних сил НАТО розумітися англійською мовою; другий – функціональний рівень, що дозволяє у загальному вигляді розуміти англійську мову, вести спілкування на командному рівні, вести службову документацію та проводити обмін інформацією з використанням загальностворених протоколів і процедур НАТО; третій – професійний рівень, необхідний усім офіцерам і генералам у штабах та командуваннях багатонаціональних сил НАТО [3].

Тому, вміння усно та письмово висловлюватися англійською мовою з професійних питань набуває особливої значущості під час виконання майбутніми офіцерами-прикордонниками службових обов'язків. А це, в свою чергу, вимагає систематичного коригування та покращення процесу навчання, розвитку творчих вмінь курсантів, заохочення їх до написання наукових робіт, формування професійної компетентності.

Отже, для курсантів, як майбутніх офіцерів-прикордонників, актуальним є оволодіння основами академічного англомовного писемного мовлення, а саме написання наукового проблемно-тематичного повідомлення (НПТП).

Під науковим проблемно-тематичним повідомлення ми розуміємо письмове повідомлення експозитивної (нерозповідної) форми, де досліджується певна фахова проблема, аналізуються різні джерела і систематизуються матеріали, факти, інформація, здійснюється належним чином оформлення та презентація. Навчання написання НПТП відповідає викликам сучасної освіти – брати до уваги дослідницьку модель навчання, що спонукає курсантів до творчого мислення, самостійного планування пошукової роботи, пошуку різних варіантів вирішення завдань, способів та засобів їх виконання [1].

Алгоритм написання НПТП має відображати чотири етапи вирішення комунікативного завдання: орієнтації – добір та опрацювання літератури з теми дослідження; планування – вивчення стильових характеристик англійського академічного писемного мовлення, вимог щодо оформлення цитат, виносок, бібліографії, типових характеристик НПТП; ознайомлення зі стандартами документації, яка використовується при оформленні НПТП; обговорення варіанта, написаного курсантом; конкретизація теми, формулювання тези дослідження, складання плану; реалізації – написання власне тексту НПТП та укладання анотації; контролю – перевірка та редагування тексту і написання кінцевого варіанту НПТП. Формування навичок і розвиток умінь щодо реалізації академічного писемного мовлення та для створення НПТП англійською мовою зокрема, відбувається на всіх рівнях [2].

На етапі орієнтації розвиваються вміння знаходити інформацію, дослідницькі вміння, вміння мислити та вміння вільного використання англійської мови, а саме: самостійно здійснювати пошук й працювати з необхідною літературою; вміти користуватися різними джерелами інформації; занотовувати; вивчати, співвідносити, надавати оцінку, систематизувати й узагальнювати; аналізувати та робити висновки [1; 2].

На етапі планування формуються:

- навички техніки письма, оскільки курсанти виконують вправи на вживання пунктуації, великої літери, курсиву та підкреслення, абревіатур, оформлення цитувань, посилань, бібліографії;

- лексичні навички завдяки вправам на розрізнення академічних і неакадемічних лексичних одиниць, вживання загальнонаукової лексики, термінів, кліше, вставних слів і зворотів, засобів міжабзацного зв'язку;

– граматичні навички, тому що використовуються вправи на вживання повних дієслівних форм, пасивних та інфінітивних конструкцій, дієприкметникових і герундіальних зворотів, клішованих зворотів і словосполучень з певними граматичними формами, означеного артикля [1; 2].

Також на цьому етапі розвиваються вміння академічного мовлення, читання, вміння досліджувати проблему та вміння мислити: цитувати та здійснювати посилення на джерела інформації у тексті, складати бібліографію; укладати анотацію; укладати роботу у відповідному форматі, за певним обсягом, використовуючи певну кількість джерел інформації; вміння оформляти роботу згідно з чинними вимогами, правильно формулювати тему дослідження, тезу; здійснювати пошук інформації на доведення тези; розрізняти головну та другорядну інформацію; складати план; визначати предмет, тему, адресата і мету дослідження; читати, розуміти та аналізувати НПТП; планувати та аналізувати процес написання; поєднувати речення в абзаци, текст; писати вступ, основну частину та висновки; представляти власні коментарі; детально описувати факти та оформляти згідно з вимогами до написання НПТП; пояснювати дані за допомогою коментарів до діаграм та таблиць [1; 2].

На етапі реалізації розвиваються вміння академічного писемного мовлення та дослідницькі вміння графічної реалізації тексту дослідження у відповідному лексикографічному оформленні з урахуванням норм англійської мови, чинних вимог до тексту цього жанру та стандартів системи документування [1].

На етапі контролю розвиваються методичні вміння виправляти орфографічні, лексичні, граматичні та пунктуаційні помилки, самостійно редагувати та створювати кінцевий варіант власного НПТП; виправляти помилки, редагувати та надавати оцінку іншим НПТП [2].

Даний алгоритм був реалізований в створеному нами комплексі вправ на навчання курсантів третього та четвертого курсів факультету безпеки державного кордону написання НПТП англійською мовою.

Отже, навчання майбутніх офіцерів-прикордонників наукового проблемно-тематичного повідомлення англійською мовою слід проводити з урахуванням його жанрових особливостей. НПТП було класифіковано за визначеними критеріями, на основі чого було представлено визначення НПТП як конкретного жанру академічного стилю з встановленням

мовних особливостей НППП, кількісних параметрів його написання та стилю оформлення. Укладено перелік навичок та вмінь, на формування яких спрямований процес навчання написання НППП. Навчання написання НППП здійснюється на основі спеціально розробленого комплексу вправ, який складається з двох груп: вправ для формування мовленнєвих навичок написання НППП (техніки письма, лексичних і граматичних навичок) і вправ для розвитку мовленнєвих умінь написання НППП.

Список використаних джерел

1. Васильєва Е.В. Методичні рекомендації з навчання студентів-філологів написання наукового проблемно-тематичного повідомлення англійською мовою. К.: Вид. центр КНЛУ, 2005. 42 с.

2. Тарнопольський О. Б., Кожушко С. П. Методика навчання студентів письма англійською мовою. Вінниця: Нова книга, 2008. 288 с.

3. NATO *standardization agreement*. Language proficiency levels STANAG 6001. URL: http://www.extra-muros.ch/docs/mil_stanag_engl_original_zf.pdf.

Подворчан Алла Зеновійвна,
старший викладач кафедри
українознавства та іноземних мов
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ВАЖЛИВІСТЬ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ МАЙБУТНІХ ПРАВООХОРОНЦІВ: ТРЕНД ЧИ ВИМОГА ЧАСУ?

Двадцять перше століття є століттям глобалізації – процесу всесвітньої політичної, економічної, культурної та релігійної інтеграції. Англійська мова стала частиною цього процесу. Англійську ми вивчаємо в школі, у закладах вищої освіти, щодня стикаємося із запозиченими словами (блог, дефолт, лізинг, маркетинг, троллейбус), що увійшли в активний ужиток. Світ не стоїть на місці, він розвивається. У такому світі виникає інше питання: яку мову обрати і як зробити вивчення більш якісним. «Do you speak English?» – зараз це питання задають не тільки вчителі в ігрових діалогах, але і рекрутери багатьох компаній. Знання іноземної мови – це, в першу чергу,